

Tria i deo
pertinentia
ad sanctos.

dilectus sit à deo quàm ipse deum dilexerit. Nec potest dici quòd deus ex te pore cum diligere inceperit. Alioquin eius affectus esset mutabilis. Et ideo oportet dicere quòd deus ab æterno Iacob dilexit, vt dicitur Hiere. 31. In charitate per æteta dilexit te. Est autem in his verbis a postoli considerandum quòd tria ponit in deo pertinentia ad sanctos, videlicet electionem, per quam intelligitur prædestinatio & electio dei, quæ quælibet realiter sunt idem in deo, sed differunt ratione. Nam ipsa dei dilectio dicitur secundum quòd vult bonum alicui absolute. Electio autem dicitur secundum quòd per bonum quòd alicui vult eum alteri præferre. Prædestinatio autem est secundum quòd hominem dirigit in id bonum quod ei vult, diligendo & eligendo: & ideo secundum rationem prædestinatio sequitur dilectionem, sicut & voluntas de fine naturaliter præcedit directionem aliorum in finem. Electio autem & dilectio aliter ordinatur in deo & in homine. In homine enim electio præcedit dilectionem, voluntas enim hominis mouetur ad amandum ex bono quod in re amata considerat, ratione cuius ipsam prælegit alteri & præeleget suam amorem impediri. Sed voluntas dei est causa omnis boni quod est in creatura, & ideo boni per quod vna creatura præferatur alteri per modum electionis consequitur voluntatem dei quæ est de bono illius quæ pertinent ad rationem dilectionis. Vnde non propter aliquod bonum quod in homine eligit deus eum diligit, sed potius eo quòd ipsum diligit præferit eum alijs eligendo. Sicut autem dilectio de qua hic loquitur pertinet ad æternam dei prædestinationem, ita etiam odium de quo hic loquitur pertinet ad reprobationem qua deus reprobat peccatores. Nec est dicendum quòd ista reprobatio sit temporalis, quia nihil temporale est in voluntate diuina, sed est ab æterno: quæ quidè quantum ad aliquod conuenit cum dilectione vel prædestinatione quantum autem ad aliquod differt. Conuenit quidem quantum ad hoc quòd sicut prædestinatio est preparatio gloriæ ita reprobatio est preparatio pœnæ. Esa. 3. Preparata est ab herithophet a rege præparata. Differt autem quantum ad hoc quòd prædestinatio importat preparatio nem meritorum quibus peruenitur ad gloriam, sed reprobatio importat preparatio nem peccatorum quibus peruenitur ad pœnam. Et ideo præscientia meritorum non potest esse aliqua ratio prædestinationis, quia merita præscita cadunt sub prædestinatione: sed præscientia peccatorum potest esse aliqua ratio reprobationis ex parte pœnæ quæ præparatur reprobatis: in quantum. i. deus proponit se punire malos propter peccata quæ à seipsis habent non à deo. Iustus autem proponit se premiatum propter merita quæ à seipsis non habent. Ozæ. 13. Perditio tua ex te Israel, tantum in me auxilium tuum.

LECTIO IIII.

Vid' ergo dicemus? Nunquid iniquitas apud deum? Absit. Moyfi enim dicit. Miserebor cui misertus sum, & misericordiam præstabo cui miserebor. Igitur non volentis neq; currentis, sed miseretis est dei. Dicit enim scriptura Pharaoni. Quia in hoc ipsum excitauit te vt ostendat in te virtutem meam, & vt annuntietur nomè meum in vniuersa terra. Ergo cuius vult miseretur, & quæ vult idurat.

¶ Postquam præmisit apostolus quòd secundum dei elec-

tionem vnus alteri præferatur non ex operibus, sed ex gratia vocantis, hic inquirat de iustitia huius electionis. Et primò proponit dubitationem. Secundò soluit, vbi. (Absit Moyfi &c.) Tertio abicit contra solutionem vbi. (Dicitis itaq; mihi quid ad hæc &c.) Dicit ergo primò, Dicitum est quòd de sine merito præcedente vnus eligi, & alterum reprobat. Quid ergo dicemus? Num quid per hoc pbatur potest quòd fit iniquitas apud deum videtur quòd sic. Pertinet enim ad iustitiam in distributionibus vt æqualiter æqualib; distribuantur homines autem remota differentia meritorum sunt æquales. Si ergo absq; consideratione meritorum deus inæqualiter distribuit vnus eliges & alijs reproband, videt quòd fit in eo iniquitas, quod est contra illud quòd dicitur Deuter. 32. Deus fidelis, & absq; vlla iniquitate. P. sal. Iust' est domine & rectum iudicium tuum. Est autem sciendum quòd Origenes hæc obiectionem soluere volens in-

Error Origenis in fine per seclionem dicitur genus de p' ab initio solū creaturas spirituales fecisse, & omnes ega definitioe les ex eorum inæqualitate possit secundum rationem & de ani prædictam iniquitas deo acribi: sed postea creaturaru diuersitas subsecuta est ex diuersitate meritorum. Nam dicitur illarum creaturarum spiritualium quædam per amore conuerse sunt ad deum plus vel minus, & secundum hoc distincti sunt ordines angelorum quædam verò ad uerse sunt à deo plus vel minus & secundum hoc al ligatæ sunt corporibus vel nobilibus vel innobilibus, quædam quidem cælestibus corporibus, quædam autè corporibus demonum, quædam autem corporibus hominum: & secundum hoc ratio condendi & distinguendi creaturas corporeas est peccatum spiritualis creaturæ quod est contra id quod Gen. 1. dicitur, Vidit deus cuncta quæ fecerat & erant valde bona. per quod datur intelligi quòd causa producendi creaturas corporeas est bonitas, vt dicit Aug. 11. de ciuitate dei. Et ideo hac optatione reiecta videndum est qualiter apostolus dubitationem soluat, cū dicit, (Absit, Moyfi enim dicit &c.)

¶ Et circa hoc duo facit. Primò soluit obiectionem prædictam quantum ad dilectionem sanctorum. Secundò quantum ad odium seu reprobationem malorum vbi. (Dicit enim scriptura &c.) Circa primum duo facit. Primò proponit authoritatem scripturæ ex qua procedit solutio. Secundò ex ea conclusionè inducit, vbi. (Igitur non volentis &c.) Inducit autem authoritatem que habetur Exod. 33. vbi dicit dominus Moyfi secundum literam nostram, Miserebor cui uolero & clemens ero in quem mihi placuero. sed a postolus inducit eam secū dum literam. 70. dicens, Moyfi enim dicit dominus, Miserebor cui misereor & misericordiam præstabo cui miserebor. vbi secundum superficium literæ omnia bona nostra dei misericordiaz acribuntur, secundum illud Esa. 63. Miserationum domini in recordabor, laudem domini super omnibus quæ reddidit nobis. Et T ren. 3. Misericordie domini quòd non sumus consumpti, multæ enim sunt miserationes eius. Exponitur autem hæc authoritas in glo. dupliciter. & secundum hoc ex authoritate hac dupliciter soluitur questio & obiectio. Vno modo sic, Miserebor cui misereor. i. illi qui est dignus misericordiaz, & ad maiorem expressionem iterat, dicens, Misericordiam præstabo cui misereor. i. cui digni iudico miseri: sicut & in Pal. dicitur, Misertus est dominus timentibus se. Et secundum hoc licet misericorditer sua impèdat tamen ab iniustitia excusatur, quia dat quis bus dandum est, & quia non dat cui dandum non est secundum rectitudinem sui iudicij. Sed misereri cui dignum est, potest intelligi dupliciter. Vno modo vt intelligatur aliquis dignus misericordiaz propter opera præfissita in hac vita, licet non in alia vt posuit Origenes quod pertinet ad hæresim Pelagianorum qui poluerit gratiam dei hominibus secundum merita dari. sed hoc

Error Origenis & Pelagianorum, quod gratia dat ex merito præcedentibus.

Quarrit de iustitia prædestinationis & reprobationis & ostendit iustitia vniuersæ.

